

290 koeien met vier melk robots en weidegang

Wim en Janet Overgaauw melken in Nieuw-Zeeland zo'n 290 koeien met vier melkrobots. De koeien gaan elke 8 uur naar een ander perceeltje van 1,5 hectare. Voor vers gras, krachtvoer en water moeten de koeien via de melkrobots. Selectiepoorten bepalen of ze gemolken worden.

Tekst en foto's: Patrick Medema

In Heddon Bush, in het zuiden van het Zuidereiland, staat, zeker voor Nieuw-Zeelandse begrippen, een bijzonder bedrijf. Hier melken de Nederlandse melkveehouders Wim en Janet Overgaauw uit Nootdorp sinds 2008 gemiddeld 290 koeien met vier Lely-melkrobots. Op zich is dat niet bijzonder, maar dat de koeien continu in de wei lopen is wel opmerkelijk. Koeverkeer speelt een belangrijke rol op het bedrijf. Door de stal midden op het 95 hectare grote bedrijf te plaatsen, hoeven de koeien maximaal 500 meter te lopen naar de automatische melksystemen. Er zijn verschillende manieren om de koeien naar de robots te lokken: met water, vers gras of krachtvoer.

60 perceeltjes

Totaal omvat het bedrijf 90 hectare grasland. Dat grasland is verdeeld in drie secties (A,B,C), elk van 30 hectare. Elke sectie is op zijn beurt opgesplitst in tien percelen van 3 hectare, die weer met een draadje door de helft zijn gedeeld. Een sectie bevat dus twintig perceeltjes van 1,5 hectare. Zo zijn er in totaal zestig perceeltjes. De hele kudde koeien gaat elke 8 uur naar een andere sectie, waar ze weer een perceeltje van 1,5

Janet (49) en Wim (50) Overgaauw emigreerden tien jaar geleden naar Nieuw-Zeeland. In 2008 bouwden ze een stal met vier melkrobots.

Om water te drinken, moeten de koeien naar de robots in de melkstal. Een selectiepoort bepaalt of de koe gemolken mag worden.

hectare kaal grazen. Per dag eten de koeien dus drie perceeltjes kaal, waardoor ze na twintig dagen weer terugkomen op hetzelfde perceeltje. Dan is het gras weer voldoende aangegroeid. Willen de koeien vers gras vreten of water drinken, dan moeten ze naar het robotgebied lopen. Selectiepoorten met een elektronisch herkenningssysteem bepalen of een koe gemolken moet worden en dus naar de robots mag of dat ze meteen teruggaat naar het perceel. “De meeste koeien hebben wel door wanneer de 8 uur voorbij zijn en ze weer gemolken moeten worden. Het gras is dan op”, legt Wim Overgaauw uit. “Toch moeten we elke 8 uur kijken of een wei echt leeg is. Dat is niet erg, want we moeten het perceel toch dichtzetten en een naastliggende openen. Het koeverkeer regelen kost daardoor wel tijd.” Koeien die niet zo slim zijn en Overgaauw vaak uit de wei moet halen, vorig seizoen circa 2 procent, blijven niet lang op het robotbedrijf. Die gaan naar een bedrijf waar conventioneel wordt gemolken. Twee keer per jaar worden slechte percelen gemaaid en weer geëgaliseerd. Elk jaar vernieuwt de Nederlandse melkveehouder zo 20 procent van zijn grasland middels ploegen, kopeggen, vlak maken en inzaaien.

2,5 keer per dag

Gemiddeld laat een koe zich 2,5 keer per dag melken met een stijging naar 2,7 keer in de lente, weet Wim Overgaauw. Dit komt mede doordat de koeien alleen water kunnen drinken bij de robots. Dit is naast vers gras en krachtvoer een extra stimulans voor de koeien. De productie ligt nu op 620 kg Milk Solid per koe, wat overeen komt met zo’n 7.500 kg melk. En dat is erg hoog voor Nieuw-Zeelandse begrippen. Overgaauw voert dan ook krachtvoer, een eiwit- en mineralenbrok, bij. Zo’n 7 tot 8 kg per dag voor een hoogproductieve koe. Gemiddeld geeft een koe 30 liter per dag, toppers geven 43 liter. Produceren veel koeien op hun piek, dan kunnen de vier melkrobots het net aan. Maximaal worden per systeem zo’n 80 koeien gemolken, in piekperiodes melkt Overgaauw zo 2.500 liter per robot per dag. De koeien zijn inmiddels getraind voor de robot. Al kostte dat wat tijd. “De eerste keer had ik meer stront dan melk.” Voordeel is wel dat Overgaauw robotkoeien gemakkelijk kan selecteren. Hij heeft namelijk nog een melkveebedrijf met 500 koeien waar door een andere melker met een 50-stands carousel wordt gemolken. Koeien met uierproblemen gaan naar dat bedrijf. De pro-

ductie ligt er op zo’n 6.000 liter per koe. Echt grote problemen zijn er nog niet geweest met de melkrobots. “Heel af en toe word ik uit bed gebeld, omdat er een storing is met een systeem. Slangen en klemmen zijn er dan bijvoorbeeld afgetrapt. Ik ga er dan overigens niet meteen heen, er staan er nog drie. De zwakste schakel van de robots vind ik het schoonmaken. Dat moet je elke dag met de hogedrukpuit doen.”

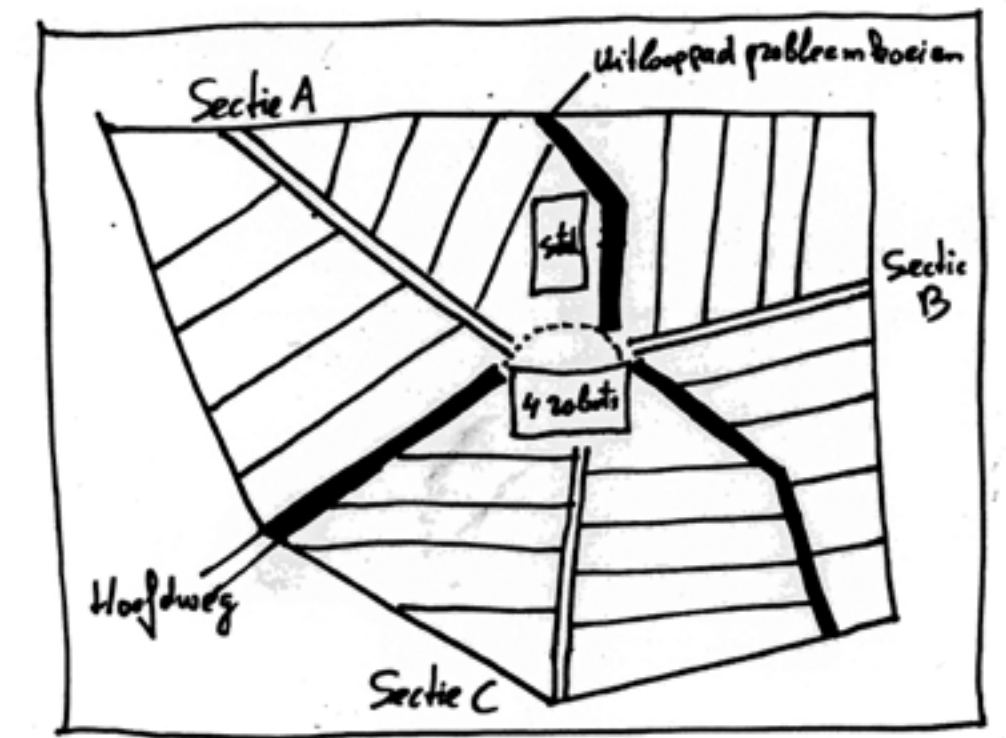
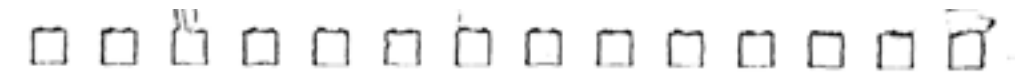
Ligboxenstal

In 2010 bouwde Overgaauw een ligboxenstal, zodat hij ’s winters melk kan leveren. Hiervoor geeft coöperatie Fonterra een subsidie. Is het in de winter te nat, dan kunnen er 186 koeien binnen staan waar ze kuilvoer krijgen. Het is dus tevens een overdekte voerplaats. Om ook in de winter melk te hebben, kalft de kudde in twee periodes af: 60 procent in het voorjaar en 40 procent in de herfst. De ligboxenstal kostte 650.000 NZ dollar (364.000 euro). De vier Lely A4 melkrobots, inclusief de Grazeway selectiepoorten, heeft Overgaauw goedkoop kunnen krijgen. Mede om als voorbeeldbedrijf van Lely te kunnen dienen. Het kostte totaal slechts 865.000 dollar (484.000 euro) in plaats van de normale 250.000 NZ dollar

per robot. Dit is net zoveel als een 50-stands carousel kost, weet Overgaauw.

Minder stress

Wim en Janet zijn gelukkig. “Ook onze twee zoons van 18 en 20 jaar vinden de techniek geweldig. Die nemen de laptop mee als ze weggaan en kunnen dan op afstand alles bijhouden. We hebben verder geen personeel en kunnen er goed van leven.” De winst is zo’n 4.000 NZ dollar per hectare, omgerekend 2.240 euro. Het bedrijf levert dus circa 2 ton op. Groeien willen de Overgaauws echter niet. “Dit is onze droom. Achteraf hadden we dit eerder moeten doen. We zijn flexibeler dan voorheen met 650 koeien in een draaimelkstal. Er is minder stress en meer vrijheid. We besteden meer tijd aan het observeren van de koeien en het managen van de kudde. De robots en bewegingssensoren geven een massa aan data per koe. Van melkproductie en melkwaliteit tot koegedrag. We hebben nu de tijd en de energie om die data te analyseren. Voorheen ontbrak de tijd daarvoor en waren we na twee keer melken met de 50-stands carousel te moe.”

Middenin het 90 hectare grote perceel ligt de melkstal met vier robots. De koeien bereiken de percelen van de drie secties via brede looppaden. Ze hoeven daarbij nooit meer dan 500 meter te lopen.